

Argia itzali

ULA IRURETAGOIENA

Neguko hilabete hotzek elektrizitate eta gasaren fakturaren gordintzea ekarri dute, etxe askotan hirukoizterira iritsi arte –larritasunaren emotikonoa erantsi–. Igoera horrek etxeetako zein eraikin publikoetako kontabilitatean zulo bat ireki du. Eta ez omen da txantxa, Madrileko komunitateak elektrizitate gastua murrizteko hartutako neurrien artean, metroko tren bidaien %10a murriztea proposatu duenean –izuaeren emotikonoa erantsi–.

Euskal Herriko Unibertsitatean, fakultateko zuzendaritzatik irakasleoi jakinazai zaigu energia kontsumoa txikitzeko hartu diren neurriak, eta indibidualki hartu beharreko zenbait aurrezpen-gomendio. Eraikinean berogailuaren ordutegia egokitu da ikasgelarik hotzenak lehenetsiz eta hegoaldera ematen duten geletan pizte-ordutegia murriztuz. Irakasleoi arreta deitu zaigu esanez argi naturala dagoen espazioetan argi artifizialik ez erabiltzeko, ordenagailu eta gailuak hibernatzen jartzeko erabiltzen ez direnean eta bulego eta komunetako argia itzaltzeko behin gelatik ateratakoan. Energia-eraginkortasun neurriak baino, energia xahutzeko ohiturari alerata jarri zaigu, laneko espazioetan etxeko logika bera aplikatzeko eskatuz.

Gogoan dut Arizonako arkitekto bat etxean jaso nuenekoa. Eraikin publikoetan energia aurrezteko teknika arkitektoniko eta teknologikoak bilatzen lan egiten zuen. Europara opor-bidaia egin eta maletan bere laneko obsesioa ekarri zuen. Askok interesatu zen gure eraikin askoren barne-patioekin, portal komunitarioetako sentsoarekin, kaleko gaueko argiztapenarekin. Solasaldi asko izan genituen arkitekturak energia aurrezteko dituen aukerez. Bidaiaren eta hizketaldi luzeen ondorioz, deskantsuan utzi nuen etxean, paseo bat emateko aprobeztatzuz. Paseotik bueltan, shock egoeran gelditu nintzen etxeko argi guztiak pizturik zirela ikustean, nire laguna loaldi sakonean zegoen bitartean. Iru-di haren inpaktuak agertu zidan argia itzaltzearen keinuaren politikaz. ●

LAB SINDIKATUA

Prekarietatea, pobretzea... Eta alternatibak?

URKO APAOLAZA AVILA

Milaka lagun bildu dituzte igande honetan kalean sindikatu eta erakundeek, Maiatzaren Lehenarekin batera. Bi urteko pandemiaren ondoren, termometro bat ere bada hori, langile borroka nola dagoen neurtzeko. Prekarietatearen kontra, lan banaketa justuaren alde edo askatasuna ahotan harturik irten dira karriketara. Pankarten eta leloen atzean, baina, bistan da inflazio tasa altuak eta prezioen gorakadak markatu duela eguna. Soldatak KPIren arabera igo eta langileek erosahalmena ez galtzea da sindikatuak mahai gainean duten auzi nagusietakoa. Onartezintzat jo dute enpresa handiek etekinak dituzten bitartean, patronaletik eta erakunde publikoetatik soldaten igoera oinarritzko prezioa baino apalagoa izatea defendatzea, lehen pandemia eta orain Ukraina “aitzakia” bezala jarriaz.

Langileak “pobretze fase batean” sartu dituztela dio Mixel Lakuntza ELAko idazkari nagusiak, eta azken hamar urteetan erosahalmenean %10 galdu dutela. Erreforma fiskal sakonagoa izan liteke irtenbidea, Europar Batasunak multinazionalak gehiago zergapetzeko erakutsi asmoa eskas geratuko dela agerikoa baita, zerga-ihesari ateak parez pare zabaltzen zaizkion bitartean.

Beste aukera bat “errenten itun” bat izan zitekeen, patronalarekin adostea soldata igoera. Baina igandeko hitzartzeetan sindikatu guztiak kontra azaldu dira: “Langileok ere gehiago pobretzeko” dela esan du LABeko Garbiñe Aranburuk. UGTk eta CCOOk, berriz, soldatak urtero eguneratzeko klausulak exijitu dituzte, eta horretan “oso beligerante” izango direla dio Loli García CCOO-Euskadiko buruak.

Herri ugaritan manifestazioak antolatu zituzten Kontseilu Sozialisten ustez, langileria krisi ekonomikoaren “albo-kalteak” jasaten ari da: “Oinarritzotzat geneuzkan askatasunak ezabatzen ari dira, eskubide ezak ezaugarritzen du lan mundua”. Eta “ezker parlamentarioari” egotzi diote “ezer ganorazkorik” ez egitea horren aurrean.

Orduan? Zer egin? Kapitalismoak etengabe dakarren desjabetzearen aurrean –erregaien garestitzeak beste behin agerian utzi duena ikuspegi ekologiko batek–, greba eta mobilizazioa dira tresna eraginkor eta ukaezinena. Baina orriotan joan den astean Ainhoa Etxaidek zioen bezala, hazkunderik gabeko mundurako prestatzen ere hasi behar dugu, eta kontsumo eredu nahiz ongizate jasagarri baterantz kolektiboki antolatzea da erronka, langile-klasea ez dadin berriz izan hau guztia ordainduko duena. ●